

P9_TA(2024)0048

Genderové aspekty rostoucích životních nákladů a dopad energetické krize**Usnesení Evropského parlamentu ze dne 18. ledna 2024 o genderových aspektech rostoucích životních nákladů a dopadu energetické krize (2023/2115(INI))**

(C/2024/5737)

Evropský parlament,

- s ohledem na článek 2 a čl. 3 odst. 1 a 3 Smlouvy o Evropské unii,
- s ohledem na články 8, 9, 10, 119, 122, 127, 151, čl. 153 odst. 2 a články 156, 157, 191 a 194 Smlouvy o fungování Evropské unie,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie a zejména na ustanovení o sociálních právech a o rovnosti žen a mužů,
- s ohledem na Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030, zásadu „nikoho neopomíjet“, a zejména na cíl udržitelného rozvoje č. 1 týkající se vymýcení chudoby, cíl č. 5 týkající se dosažení rovnosti žen a mužů a zlepšení životních podmínek žen a cíl č. 8 týkající se dosažení udržitelného hospodářského růstu,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 5. března 2020 nazvané „Unie rovnosti: Strategie pro rovnost žen a mužů na období 2020–2025“ (COM(2020)0152),
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2009/73/ES ze dne 13. července 2009 o společných pravidlech pro vnitřní trh se zemním plynem a o zrušení směrnice 2003/55/ES ⁽¹⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU ze dne 25. října 2012 o energetické účinnosti, o změně směrnic 2009/125/ES a 2010/30/EU a o zrušení směrnic 2004/8/ES a 2006/32/ES ⁽²⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/2001 ze dne 11. prosince 2018 o podpoře využívání energie z obnovitelných zdrojů ⁽³⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/944 ze dne 5. června 2019 o společných pravidlech pro vnitřní trh s elektřinou a o změně směrnice 2012/27/EU ⁽⁴⁾,
- s ohledem na nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2021/241 ze dne 12. února 2021, kterým se zřizuje Nástroj pro oživení a odolnost ⁽⁵⁾,
- s ohledem na směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/970 ze dne 10. května 2023, kterou se posiluje uplatňování zásady stejné odměny mužů a žen za stejnou práci nebo práci stejné hodnoty prostřednictvím transparentnosti odměňování a mechanismů prosazování ⁽⁶⁾,
- s ohledem na doporučení Komise (EU) 2023/2407 ze dne 20. října 2023 ýkající se energetické chudoby,
- s ohledem na své usnesení ze dne 19. května 2022 nazvané Sociální a hospodářské důsledky ruské války na Ukrajině pro EU – posílení akceschopnosti EU ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ Úř. věst. L 211, 14.8.2009, s. 94.⁽²⁾ Úř. věst. L 315, 14.11.2012, s. 1.⁽³⁾ Úř. věst. L 328, 21.12.2018, s. 82.⁽⁴⁾ Úř. věst. L 158, 14.6.2019, s. 125.⁽⁵⁾ Úř. věst. L 57, 18.2.2021, s. 17.⁽⁶⁾ Úř. věst. L 132, 17.5.2023, s. 21.⁽⁷⁾ Úř. věst. C 479, 16.12.2022, s. 75.

- s ohledem na své usnesení ze dne 5. července 2022 o chudobě žen v Evropě ⁽⁸⁾,
- s ohledem na zvláštní zprávu Evropského účetního dvora ze dne 26. května 2021 nazvanou „Začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do rozpočtu EU: čas změnit slova v činy“ ⁽⁹⁾,
- s ohledem na doporučení Komise (EU) 2020/1563 ze dne 14. října 2020 týkající se energetické chudoby ⁽¹⁰⁾,
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 14. října 2020 nazvané „Renovační vlna pro Evropu – ekologické budovy, nová pracovní místa, lepší životní úroveň“ (COM(2020)0662),
- s ohledem na údaje Mezinárodní energetické agentury o cenách energie u konečného uživatele a o daních ⁽¹¹⁾,
- s ohledem na zprávu Mezinárodního měnového fondu z října 2022 nazvanou „The Fog of War Clouds the European Outlook“ ⁽¹²⁾,
- s ohledem na studii Eurostatu z roku 2022 nazvanou „Životní podmínky v Evropě“ ⁽¹³⁾,
- s ohledem na informační dokument Eurostatu ze dne 10. února 2022 nazvaný „Ceny energií na vzestupu v eurozóně v roce 2021“ ⁽¹⁴⁾,
- s ohledem na zprávu nadace Eurofound ze dne 28. října 2022 nazvanou The cost-of-living crisis and energy poverty in the EU: Social impact and policy responses – Background paper ⁽¹⁵⁾ (Krise způsobená vysokými životními náklady a energetická chudoba v EU: sociální dopad a politické reakce – podkladový dokument),
- s ohledem na poslední průzkum Eurofoundu Život a práce v Evropě z jara 2023,
- s ohledem na indexy rovnosti žen a mužů ⁽¹⁶⁾ ⁽¹⁷⁾ Evropského institutu pro rovnost žen a mužů za roky 2021 a 2022,
- s ohledem na svůj průzkum Eurobarometr z podzimu 2022 ⁽¹⁸⁾,
- s ohledem na výzkum Světového ekonomického fóra ze dne 26. ledna 2023 ⁽¹⁹⁾,
- s ohledem na studii nazvanou „Genderové hledisko přístupu k energii v EU“, kterou zveřejnilo generální ředitelství pro vnitřní politiky Unie dne 18. prosince 2017 ⁽²⁰⁾,
- s ohledem na brífink nazvaný „Genderové aspekty energetické chudoby“, který dne 1. března 2023 zveřejnilo generální ředitelství pro vnitřní politiky Unie ⁽²¹⁾,

⁽⁸⁾ Úř. věst. C 47, 7.2.2023, s. 2.

⁽⁹⁾ Evropský účetní dvůr, „Začleňování hlediska rovnosti žen a mužů do rozpočtu EU: čas změnit slova v činy“, 26. května 2021.

⁽¹⁰⁾ Úř. věst. L 357, 27.10.2020, s. 35.

⁽¹¹⁾ The International Energy Agency, End-Use Prices Data Explorer, 28. dubna 2023.

⁽¹²⁾ The International Monetary Fund, The Fog of War Clouds the European Outlook, říjen 2022.

⁽¹³⁾ Eurostat, Living conditions in Europe (Životní podmínky v Evropě), 2022. UNICEF, Global annual results report 2019:

⁽¹⁴⁾ Eurostat, Energy prices on the rise in the euro area in 2021 (Ceny energií na vzestupu v eurozóně v roce 2021), 10. února 2022, <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/jedn-20220210-2>. Eurofound, The cost-of-living crisis and energy poverty in the EU.

⁽¹⁵⁾ Eurofound, The cost-of-living crisis and energy poverty in the EU: Social impact and policy responses – Background paper (Krise způsobená vysokými životními náklady a energetická chudoba v EU: sociální dopad a politické reakce – podkladový dokument), 2022.

⁽¹⁶⁾ Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE), index rovnosti žen a mužů za rok 2021.

⁽¹⁷⁾ EIGE, 2022, Index rovnosti žen a mužů.

⁽¹⁸⁾ Evropská unie, průzkum EP z podzimu 2022: Parlemeter, leden 2023.

⁽¹⁹⁾ WEF, Z tohoto důvodu ženy nesou podle výzkumu, leden 2023.

⁽²⁰⁾ Evropský parlament, Generální ředitelství pro vnitřní politiky Unie, tematická sekce Občanská práva a ústavní záležitosti, Gender perspective on access to energy in the EU, 18. prosince 2017.

⁽²¹⁾ Evropský parlament, Generální ředitelství pro vnitřní politiky Unie, tematická sekce Občanská práva a ústavní záležitosti, Genderové aspekty energetické chudoby, 1. března 2023.

- s ohledem na studii nazvanou „Genderový rozměr a dopad balíčku „Fit for 55“, kterou zveřejnilo generální ředitelství pro vnitřní politiky Unie dne 6. prosince 2022 ⁽²²⁾,
 - s ohledem na brífink nazvaný „Energetická chudoba v EU“, který zveřejnilo generální ředitelství pro parlamentní výzkumné služby dne 18. září 2023 ⁽²³⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 17. září 2020 o maximalizaci potenciálu energetické účinnosti fondu budov v EU ⁽²⁴⁾,
 - s ohledem na stanovisko Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví ze dne 12. května 2022 k návrhu směrnice Evropského parlamentu a Rady o energetické účinnosti,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro rozvoj ze dne 7. dubna 2021 o dopadech změny klimatu na zranitelné skupiny obyvatel v rozvojových zemích a stanovisko Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví ze dne 2. října 2020,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 10. února 2021 o snižování nerovností se zvláštním zaměřením na chudobu pracujících ⁽²⁵⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 21. ledna 2021 o přístupu k důstojnému a dostupnému bydlení pro všechny ⁽²⁶⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 15. prosince 2021 o provádění směrnice o energetické náročnosti budov ⁽²⁷⁾,
 - s ohledem na své usnesení ze dne 3. října 2023 o zajištění evropských dopravních děl pro ženy ⁽²⁸⁾,
 - s ohledem na článek 54 jednacího řádu,
 - s ohledem na zprávu Výboru pro práva žen a rovnost pohlaví (A9-0430/2023),
- A. vzhledem k tomu, že inflace od roku 2021 prudce vzrostla, což je způsobeno především vysokými náklady na energii a potraviny, které ještě zhoršila neodůvodněná útočná válka Ruska proti Ukrajině ⁽²⁹⁾; vzhledem k tomu, že se nepředpokládá, že by mzdy rostly tak rychle jako inflace, což by vedlo ke krizi životních nákladů; vzhledem k tomu, že tato krize vážně ohrožuje živobytí žen, jejich zdraví, dobré životní podmínky, ekonomickou nezávislost a přístup k bydlení a zároveň omezuje jejich kupní sílu a jejich schopnost nakupovat základní potřeby, jako jsou potraviny, a brání jim v tom, aby měly důstojnou životní úroveň;
- B. vzhledem k tomu, že ceny v EU od října 2021 obecně vzrostly o 11,5 % a obzvláště postiženy byly potraviny, přičemž inflace v říjnu 2022 vzrostla na 17,8 %; vzhledem k tomu, že v souladu s makroekonomickými prognózami ECB pro eurozónu ze září 2023 je průměrná inflace pro rok 2023 odhadována na 5,6 %, což představuje revizi předchozích prognóz směrem nahoru; vzhledem k tomu, že podle nadace Eurofound nebylo zvýšení nominálních mezd v mnoha zemích v roce 2023 v mnoha případech dostatečné k zachování kupní síly pracujících žen;
- C. vzhledem k tomu, že pandemie COVID-19, rostoucí krize životních nákladů a válka proti Ukrajině prohloubily již existující krizi a nejisté pracovní a životní podmínky mnoha žen; vzhledem k tomu, že genderové důsledky těchto krizí dále udržují systémové nerovnosti mezi ženami a muži v mnoha odvětvích;

⁽²²⁾ Evropský parlament, Generální ředitelství pro vnitřní politiky Unie, tematická sekce Občanská práva a ústavní záležitosti, Genderový rozměr a dopad balíčku „Fit for 55“, 6. prosince 2023.

⁽²³⁾ Evropský parlament, Generální ředitelství pro parlamentní výzkumné služby, Energy poverty in the EU, 18. září 2023.

⁽²⁴⁾ Úř. věst. C 385, 22.9.2021, s. 68.

⁽²⁵⁾ Úř. věst. C 465, 17.11.2021, s. 62.

⁽²⁶⁾ Úř. věst. C 456, 10.11.2021, s. 145.

⁽²⁷⁾ Úř. věst. C 251, 30.6.2022, s. 58.

⁽²⁸⁾ Přijaté texty, P9_TA(2023)0339.

⁽²⁹⁾ Eurostat, „Energy prices on the rise in the euro area in 2021“ (Ceny energií na vzestupu v eurozóně v roce 2021), 10. února 2022, <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/jedn-20220210-2>. Eurofound, „The cost-of-living crisis and energy poverty in the EU“.

- D. vzhledem k tomu, že ženy jsou v celé jejich rozmanitosti neúměrně postiženy důsledky krize životních nákladů, neboť obvykle patří k nejchudším částem obyvatelstva a představují 70 % z 1,3 miliardy ⁽³⁰⁾ lidí žijících v podmínkách chudoby; vzhledem k tomu, že jsou ženy trvale znevýhodněny strukturálními a kulturními faktory, jako jsou tradiční genderové normy;
- E. vzhledem k tomu, že ženy jsou nadměrně zastoupeny na nejistých pracovních místech, v pružných formách práce, s atypickými a pružnými smlouvami (práce na částečný úvazek, dočasná práce, neformální zaměstnání) a nadměrně se vyskytují mezi pracovníky s minimální mzdou; vzhledem k tomu, že ženy také mají v důsledku rozdílů v platech a důchodech nižší příjmy a majetek, a je proto pravděpodobnější, že budou mít potíže s tím, aby vyšly s penězi, a stále nesou nepřiměřenou zátěž spojenou s neplacenou pečovatelskou prací, což jim ponechává méně zdrojů na to, aby se chránily před negativním dopadem krize spojené se životními náklady; vzhledem k tomu, že ženy jsou rovněž obzvláště zasaženy časovou chudobou, která je definována jako nedostatek času na odpočinek a volnočasové aktivity jednotlivce po odečtení času potřebného pro placené zaměstnání a neplacenou práci, a proto nejsou schopny zkrátit pracovní dobu, aniž by se dostaly do (ještě větší) chudoby;
- F. vzhledem k tomu, že ženy jsou „narázníky chudoby“, které nesou hlavní odpovědnost a psychickou zátěž za plánování, nákup a přípravu jídla pro své rodiny a koordinaci různých dalších pečovatelských a domácích úkolů, jako je řízení rozpočtu chudých domácností, a jsou tak mnohem více postiženy rostoucími životními náklady a energetickou krizí; vzhledem k tomu, že tato úloha primárních pečovatelů v rodině představuje neúměrný podíl zátěže neplacené péče a práce v domácnosti připadající na ženy;
- G. vzhledem k tomu, že po sobě jdoucí krize měly na ženy po celém světě negativní dopad a zastavily pokrok v oblasti rovnosti žen a mužů; vzhledem k tomu, že ženy jsou obzvláště postiženy snižováním investic a rozpočtovými škrty ve veřejných službách, jako je vzdělání, zdravotnictví, doprava a sociální pomoc, neboť je u nich větší pravděpodobnost, že budou pracovat v těchto veřejných službách, budou na ně spoléhat a začnou je samy poskytovat, jakmile jsou zrušeny;
- H. vzhledem k tomu, že je důležité bojovat proti diskriminaci mezi muži a ženami v přístupu k zaměstnání a práci a podporovat rovnost v kariéře a profesních kategoriích, v odborném vzdělávání a v odměňování a současně posilovat práva na práci a chránit kolektivní vyjednávání a práva odborů;
- I. vzhledem k tomu, že energetická krize v Evropě ukázala potřebu reformy evropského trhu s elektřinou; vzhledem k tomu, že indexováním cen elektřiny podle cen plynu vytvořil trh značné příležitosti ke spekulacím, což vedlo k významným obtížím pro podniky, zejména malé a střední podniky, i pro domácnosti, zejména ty, které tvoří osoby ve zranitelném postavení nebo žijící ve venkovských oblastech, včetně žen, které jsou obzvláště ohroženy; vzhledem k tomu, že tyto hospodářské spekulace přispěly ke zvýšení nákladů na energii; vzhledem k tomu, že regulace cen v odvětví energetiky je jedním z klíčových nástrojů k zaručení hospodářských a sociálních práv lidí a k zajištění přístupu k elektřině, vytápění a chlazení v rámci ekologické transformace energetiky;
- J. vzhledem k tomu, že Rada dosáhla dohody o reformě trhu s elektřinou, jejímž cílem je snížit závislost cen elektřiny na kolísavých cenách fosilních paliv, chránit spotřebitele před prudkým nárůstem cen, urychlit zavádění obnovitelných zdrojů energie a zlepšit ochranu spotřebitelů;
- K. vzhledem k tomu, že změna klimatu a katastrofy související s klimatem zhoršují krizi životních nákladů a mají zvláštní dopad na ženy, neboť ženy jsou statisticky více ohroženy chudobou; vzhledem k tomu, že skupiny, které již žijí na okraji, jsou nejvíce zasaženy volatilitou energetického systému fosilních paliv, zatímco energetické a potravinářské společnosti dosahují rekordních zisků;
- L. vzhledem k tomu, že energetická chudoba představuje pro EU obrovskou výzvu a závažný sociální problém; vzhledem k tomu, že ještě před současnou krizí v roce 2021 mělo 6,9 % všech domácností v Unii nedoplatky za služby a 6,4 % domácností uvedlo, že nejsou schopny udržet svůj domov vytopený; vzhledem k tomu, že v roce 2020 žilo téměř 15 % všech domácností v domovech, do kterých zatéká, které mají rozbité střechy nebo jsou zasaženy hnilobou ⁽³¹⁾;

⁽³⁰⁾ The gender security project, Can 70 % of the World's Poor Celebrate International Women's Day? Projekt genderové bezpečnosti, Může 70 % chudých na světě slavit Mezinárodní den žen? březen 2022.

⁽³¹⁾ Eurostat, EU statistics on income and living conditions (Statistiky EU o příjmech a životních podmínkách).

- M. vzhledem k tomu, že v roce 2022 více než 41 milionů Evropanů nebylo schopno udržet své domovy dostatečně vytopené; vzhledem k tomu, že tento počet odpovídá počtu obyvatel Řecka, Portugalska, Maďarska a Švédska, což znamená, že si tito lidé musí vybrat mezi vytápěním svých domovů a nákupem potravin; vzhledem k tomu, že se odhaduje, že toto číslo může být mnohem vyšší, neboť podle údajů evropského střediska pro sledování energetické chudoby (EPOV) se jedná o více než 50 milionů domácností; vzhledem k tomu, že energetická chudoba je vícerozměrný jev, který je považován za způsobený kombinací nízkých příjmů, vysokých nákladů na energii a nízké energetické účinnosti budov;
- N. vzhledem k tomu, že budovy představují 40 % konečné spotřeby energie v EU a 36 % emisí skleníkových plynů souvisejících s energií a že 75 % budov v EU je stále energeticky neefektivních;
- O. vzhledem k tomu, že energetickou chudobu prohlubují stávající nerovnosti mezi ženami a muži, zejména pokud jde o příjmy, jako jsou rozdíly v odměňování, důchodech a účasti žen a mužů; vzhledem k tomu, že rozdíl v odměňování žen a mužů v celé EU stále činí 12,7 % ⁽³²⁾; vzhledem k tomu, že kumulativní účinek těchto genderových rozdílů ve mzdách v průběhu života žen vede k tomu, že ženy mají v EU o 35 % nižší důchody než muži; vzhledem k tomu, že právo na stejnou odměnu za stejnou práci není vždy dodržováno a zůstává jedním z největších problémů v úsilí o překonání diskriminace v odměňování; vzhledem k tomu, že mezi členskými státy EU přetrvávají značné rozdíly ve výši důchodů žen a mužů, které se pohybují od 2,6 % v Estonsku po 46,1 % na Maltě; vzhledem k tomu, že rozdíly ve výši důchodů žen a mužů vedou k tomu, že ženy jsou více ohroženy chudobou ve stáří a sociálním vyloučením;
- P. vzhledem k tomu, že u žen, zejména rodičů samoživitelek a žen, které se potýkají s diskriminací z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám na základě etnického původu, rasy, migračního statusu, sexuální orientace, zdravotního postižení nebo věku, je pravděpodobnější, že se dostanou do energetické chudoby; vzhledem k tomu, že to znamená, že pokračující krize životních nákladů prohloubí energetickou chudobu v EU na základě pohlaví; vzhledem k tomu, že jsou zapotřebí další údaje rozčleněné podle pohlaví a meziodvětvové rovnosti; vzhledem k tomu, že podle OSN čelí svět největší krizi životních nákladů v generaci;
- Q. vzhledem k tomu, že v roce 2022 byla více než jedna pětina obyvatel EU žijících v domácnosti s vyživovanými dětmi ohrožena chudobou nebo sociálním vyloučením; vzhledem k tomu, že na konci roku 2022 očekávalo 44 % matek samoživitelek a 31 % samoživitelů v nadcházejících měsících potíže s úhradou nákladů na energie ⁽³³⁾;
- R. vzhledem k tomu, že energetická krize a vyšší podíl nákladů na energii v celkovém příjmu žen snižují jejich finanční schopnost vybudovat si autonomní existenci, což ženám bez příjmu nebo s nízkými příjmy ztěžuje uniknout domácímu násilí a zneužívání ze strany partnera, k němuž jsou finančně vázány;
- S. vzhledem k tomu, že energetická chudoba je spojena s významnými dopady na lidské fyzické a psychické zdraví, neboť například teploty v chladovně souvisejí se zvýšeným rizikem stresu, přerušení spánku, respiračních onemocnění a onemocnění oběhové soustavy ⁽³⁴⁾; vzhledem k tomu, že ženy čelí značným zdravotním a bezpečnostním rizikům vyplývajícím ze znečištění ovzduší v domácnostech a z nedostatečného osvětlení a že podle studie WHO mají ženy vyšší relativní riziko než muži z důvodu expozice kouři z pevných paliv, včetně chronického obstrukčního plicního onemocnění a rakoviny plic; vzhledem k tomu, že chladné ustájení a související zdravotní rizika jsou považovány za možnou příčinu nadměrné úmrtnosti v zimě ⁽³⁵⁾;
- T. vzhledem k tomu, že venkovské, vnitrozemské a nejvzdálenější oblasti a oblasti s vysokým rizikem vyhladovění jsou obzvláště vystaveny energetické chudobě, a to v důsledku nižších relativních příjmů domácností, které se v těchto oblastech nacházejí, a vzhledem ke specifickým energetickým potřebám domácností zemědělců; vzhledem k tomu, že navíc je méně investic do zvyšování energetické účinnosti bydlení; vzhledem k tomu, že ženy žijící v těchto oblastech jsou náchylnější k tomu, aby se dostaly do energetické chudoby, a jsou neúměrně postiženy nedostatečným přístupem k čisté a cenově dostupné energii, neboť jsou často primárními uživateli energie z domácností;

⁽³²⁾ Evropská komise, Stav rozdílů v odměňování žen a mužů v EU.

⁽³³⁾ Eurofound, *The cost-of-living crisis and energy poverty in the EU: Social impact and policy responses – Background paper* (Krize způsobená vysokými životními náklady a energetická chudoba v EU: sociální dopad a politické reakce – podkladový dokument), říjen 2022.

⁽³⁴⁾ EIGE, Index rovnosti žen a mužů, 2023.

⁽³⁵⁾ EIGE, Index rovnosti žen a mužů, 2023.

- U. vzhledem k tomu, že o dopadu energetické chudoby na ženy v EU je k dispozici jen málo informací nebo údajů; vzhledem k tomu, že Středisko EU pro sledování energetické chudoby ve svém veřejně přístupném souboru ukazatelů neposkytuje údaje rozčleněné podle pohlaví; vzhledem k tomu, že pouze několik členských států přijalo definice ukazatelů energetické chudoby a energetické chudoby, které obvykle nezohledňují rovnost žen a mužů;
- V. vzhledem k tomu, že solární energie může nejen nabídnout řešení současné energetické krize, ale může mít také pozitivní dopad na rovnost žen a mužů a rovnost na celém světě;
- W. vzhledem k tomu, že ženy v odvětví energetiky pracují spíše v podnicích, kde jsou mzdy nižší, a tento rozdíl je větší než v jiných odvětvích; vzhledem k tomu, že pouze 20 % vedoucích pozic v odvětví energetiky zastávají ženy, a ty tak hrají na úrovni řízení energetických společností nedostatečnou úlohu; vzhledem k tomu, že plné začlenění žen do těchto pozic by pomohlo podpořit inovace, zavést nové způsoby řízení a podpořit rozmanitost pracovní síly, čímž by se podpořil pozitivní cyklus rovnosti žen a mužů přispívající k přechodu na zelenou energii;
- X. vzhledem k tomu, že podle OSN mohou být ženy mocnými hybateli změn v přechodu na čistou energii; vzhledem k tomu, že vytvoření příznivého prostředí pro podnikání žen a udržitelnou energetiku bude vyžadovat spolupráci se širokou škálou zúčastněných stran ze soukromého sektoru; vzhledem k tomu, že řešení stávajících genderových rozdílů v přístupu k financování, informacím, technologiím, zboží a službám je důležité pro snížení investičních rizik a podporu přístupu podnikatelek v oblasti udržitelné energie k financování podniků;
- Y. vzhledem k tomu, že zlepšení přístupu žen k udržitelné energii a příležitostem je nezbytným předpokladem pro snížení chudoby a posílení ekonomického postavení žen na celém světě;
- Z. vzhledem k tomu, že podle Světového ekonomického fóra se odvětví energetiky potýká s politováním nad nedostatkem absolventů přírodních věd, technologií, inženýrství, umění a matematiky (STEAM), což snižuje počet potenciálních uchazečů; vzhledem k tomu, že ženy tvoří 52 % evropské populace a většinu absolventů terciárního vzdělávání v EU, avšak představují pouze 17,9 % profesorů v oborech strojírenství a technologie ⁽³⁶⁾ a dva z pěti vědců a inženýrů, a proto tvoří pouze 34 % pracovní síly v oblasti přírodních věd, technologií, inženýrství a matematiky (STEM) ⁽³⁷⁾; vzhledem k tomu, že transformace energetiky může významně těžit ze znalostí a zkušeností žen;
- AA. vzhledem k tomu, že Komise nesplnila svůj závazek stanovený ve strategii pro rovnost žen a mužů začlenit hledisko rovnosti žen a mužů do všech hlavních iniciativ Komise, včetně Zelené dohody pro Evropu a souvisejících politik;
- AB. vzhledem k tomu, že Komise je podle Smluv povinna podporovat rovnost žen a mužů; vzhledem k tomu, že se však Evropský účetní dvůr domnívá, že genderové hledisko nebylo začleněno do rozpočtu EU, neboť z velké části chybí klíčové prvky, jako je genderová analýza, cíle týkající se rovnosti žen a mužů, ukazatele a odpovědnost prostřednictvím podávání zpráv;
- AC. vzhledem k tomu, že v pilířích zelené a digitální transformace Nástroje pro oživení a odolnost z velké části chybí obavy týkající se rovnosti žen a mužů, což představuje promarněnou příležitost k účinnému začlenění genderové rovnosti do cílů v oblasti klimatu a životního prostředí;
- AD. vzhledem k tomu, že studie, kterou si vyžádal Výbor pro práva žen a rovnost pohlaví (FEMM), ukazuje, že muži jsou často upřednostňováni před ženami a dalšími marginalizovanými skupinami, pokud jde o návrhy dotací a podpory v rámci balíčku „Fit for 55“, jakož i v jiných politikách, programech a financování přechodu na ekologické zemědělství;
- AE. vzhledem k tomu, že v politikách a opatřeních členských států a EU, jejichž cílem je bojovat proti dopadům krize životních nákladů a zmírnit je, chybí hledisko rovnosti žen a mužů; vzhledem k tomu, že přibližně dvě třetiny opatření zavedených členskými státy ke zmírnění rostoucí míry inflace nejsou zaměřeny na konkrétní skupiny ve zranitelném postavení a poskytují pouze krátkodobá řešení namísto reakcí, které přispějí k sociálně spravedlivé a ekologické transformaci, jako je podpora úspor energie nebo přechod na obnovitelné zdroje energie;

⁽³⁶⁾ Evropská komise, She figures 2021, listopad 2021.

⁽³⁷⁾ Evropská komise, Towards a manifest for gender-inclusive STE(A)M education and careers (Na cestě k manifestu pro genderově inkluzivní vzdělávání a profesní dráhu), říjen 2022.

AF. vzhledem k tomu, že opatření EU by měla zohlednit význam konceptu klimatické spravedlnosti a závazek všech stran Pařížské dohody respektovat, podporovat a zohledňovat své závazky v oblasti lidských práv, včetně rovnosti žen a mužů, při přijímání opatření k řešení změny klimatu;

Genderově citlivá řešení energetické chudoby a rostoucích životních nákladů

1. vyzývá Komisi, aby dostala pozitivnímu závazku předsedkyně von der Leyenové, tedy prosazovat rovnost žen a mužů při veškeré tvorbě politik, a zdůrazňuje, že je třeba učinit více, neboť v hlavních iniciativách v oblasti klimatu, energetiky a životního prostředí chybí hledisko rovnosti žen a mužů; vyzývá k tomu, aby Zelená dohoda pro Evropu zajistila spravedlivou a sociálně spravedlivou transformaci, která bude fungovat ve prospěch všech, a to vypracováním meziodvětvové strategie pro genderově transformační strategii pro řešení energetické chudoby a zvýšením veřejných investic do sociálního, cenově dostupného a energeticky účinného bydlení, s přihlédnutím ke specifickým potřebám žen, které se často významně podílejí na hospodaření s energií v domácnostech, ale nemají rovný přístup ke zdrojům;

2. vyjadřuje politování nad tím, že doporučení Komise (EU) 2023/2407 ze dne 20. října 2023 o energetické chudobě ⁽³⁸⁾ a doprovodné pokyny ⁽³⁹⁾ neuznávají genderové aspekty energetické chudoby a zásadní potřebu údajů rozčleněných podle pohlaví, aby bylo možné adekvátně posoudit potřeby zranitelných domácností jako klíčový ukazatel; je znepokojen tím, že Komise nepřijala četné výzvy Evropského parlamentu, občanské společnosti a Evropského institutu pro rovnost žen a mužů (EIGE) k vypracování genderově specifických ukazatelů s cílem zajistit, aby ekologická transformace byla sociálně spravedlivá;

3. vyzývá EU, aby prosadila mimořádný balíček na podporu osob, které se potýkají s prudce rostoucími životními náklady, včetně 100 miliard EUR pro rodiny, zejména rodiny s jedním rodičem, z nichž převážnou většinu vedou ženy, nejvíce postižené energetickou chudobou, a nejméně 20 miliard EUR na rozšíření evropského systému záruky pro děti;

4. vyzývá členské státy a EU, aby urychleně zaručily cenově dostupné veřejné služby a potraviny pro domácnosti s nízkými příjmy, a zejména pro ty, které čelí diskriminaci z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám; zdůrazňuje, že nikdo by neměl muset v nejděsnější zimě mrznout ani trpět přehřátím v horkých letních měsících, a vyzývá členské státy a EU, aby zakázaly odpojování energie; zdůrazňuje, že zvyšování energetické účinnosti prostřednictvím renovací bytů by mělo být ve všech členských státech prioritou;

5. připomíná, že vzhledem k tomu, že v EU je více než 50 milionů lidí postiženo energetickou chudobou, měla by být domácnostem s nízkými příjmy poskytnuta finanční pomoc, aby mohly dodržovat minimální normy energetické náročnosti; považuje za důležité, aby členské státy zaručily přístup k elektřině pro zranitelné osoby;

6. připomíná, že energetická chudoba postihuje v celé EU neúměrně mnoho žen, a proto by členské státy měly věnovat potřebnou podporu na zmírnění energetické chudoby žen;

7. vyzývá Komisi a členské státy, aby přijaly naléhavá opatření k řešení chudoby a rostoucí nerovnosti mezi ženami, zejména mezi zranitelnými skupinami, včetně svobodných matek, žen se zdravotním postižením, žen rasového a etnického původu, osob LGBTIQ+, migrantek a uprchlic, starších žen a žen ve venkovských nebo vykliděných oblastech; připomíná Komisi, aby vypracovala ambiciózní evropskou strategii boje proti chudobě do roku 2030, se zahrnutím časové chudoby, s konkrétními cíli pro snížení chudoby a s důrazem na ukončení chudoby žen a prolomení bludného kruhu mezigenerační chudoby;

8. vyzývá členské státy, aby přijaly konkrétní opatření k boji proti riziku chudoby ve stáří a při reformě důchodových systémů zaujaly genderově citlivý přístup, přizpůsobovaly věk odchodu do důchodu a posílily důchody a sociální dávky a služby, jako je dlouhodobá péče, s přihlédnutím k nedostatečnému zastoupení žen na trhu práce, jakož i k segregaci na trhu práce a diskriminaci na základě pohlaví;

⁽³⁸⁾ Úř. věst. L, 2023/2407, 23.10.2023.

⁽³⁹⁾ Doporučení Komise týkající se energetické chudoby Pokyny EU týkající se energetické chudoby. Průvodní dokument (SWD(2023) 0647).

9. vyzývá Komisi, aby posoudila a případně navrhla nové legislativní akty, které by zabránily spekulantům, aby ženám znemožňovali přístup k energii;

10. zdůrazňuje, že přístup k elektřině hraje zásadní úlohu při snižování chudoby a při zajišťování plné a rovné účasti ve společnosti;

11. vyzývá Generální ředitelství Komise pro energetiku, aby vypracovalo akční plán pro rovnost žen a mužů, který zajistí, aby všechny právní předpisy EU v oblasti energetiky, včetně práva na sdílení energie, jak je uvedeno ve směrnici (EU) 2018/2001, zahrnovaly genderový rozměr, a vypracovaly konkrétní opatření, ukazatele a cílené fondy pro boj proti energetické chudobě, a zejména jejím genderovým důsledkům;

12. vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily začlenění genderového a průřezového rozměru do všech systémů energetické účinnosti a elektřiny z obnovitelných zdrojů, včetně práva na sdílení energie, s cílem podpořit ty občany, kteří jsou energetickou chudobou nejvíce postiženi; uznává přínos iniciativ vedených ženami k udržitelným energetickým řešením a zásadní úlohu žen při navrhování těchto řešení na všech úrovních, včetně úrovně domácností a komunit a místní, vnitrostátní a evropské úrovně;

13. vyzývá Komisi a členské státy, aby začlenily rovnost žen a mužů do všech politik s cílem dosáhnout co nejlepší reakce na energetickou krizi, která neúměrně postihuje ženy; v této souvislosti vyzývá Komisi, aby vypracovala zprávu o důsledcích rostoucích životních nákladů souvisejících s rovností žen a mužů v důsledku energetické krize, včetně posouzení provádění jejího doporučení týkajícího se energetické chudoby z hlediska rovnosti žen a mužů; vyzývá členské státy, aby sledovaly ceny energie, dopravy a dalšího základního zboží s cílem vypracovat konkrétní opatření pro boj proti riziku sociálního vyloučení a chudoby se zaměřením na přístup k cenově dostupnému bydlení, dopravě, spravedlnosti a energii;

14. vyzývá Komisi, aby od členských států vyžadovala, aby ve vnitrostátních plánech v oblasti energetiky a klimatu prováděly povinná posouzení dopadu na rovnost žen a mužů, a to i při podávání zpráv o energetické chudobě;

15. vyzývá Komisi, aby vypracovala konkrétní pokyny, jak zajistit, aby členské státy při vypracovávání národních plánů v oblasti energetiky a klimatu (NECP) správně uplatňovaly začleňování genderového hlediska a genderovou analýzu, včetně opatření a akcí na zmírnění energetické chudoby; domnívá se, že začlenění genderové analýzy s hlediskem příslušnosti ke dvěma či více skupinám do plánů NECP je klíčem k podpoře sociálně spravedlivého energetického přechodu;

16. vyzývá členské státy, aby zvýšily veřejné investice do politik, jejichž cílem je přímo či nepřímo bojovat proti negativním dopadům krize životních nákladů na ženy v celé jejich rozmanitosti, chránit oběti genderově podmíněného násilí a zaručit přístup ke kvalitním veřejným a bezplatným službám v oblasti péče, vzdělávání, zdraví, včetně sexuálního a reprodukčního zdraví a práv, a cenově dostupného bydlení, dopravy a energie, jakož i přístupu k důstojnému zaměstnání; vyzývá členské státy, aby věnovaly zvláštní pozornost venkovským, vnitrozemským a nejvzdálenějším regionům a regionům ohroženým vyliďňováním, kterým často chybí odpovídající poskytování těchto služeb;

17. zdůrazňuje, že dopady vysoké inflace a nákladů na energii oslabují veřejné služby, na něž se ženy spoléhají s větší pravděpodobností a u nichž je větší pravděpodobnost, že v nich budou pracovat; zdůrazňuje skutečnost, že škrtky v rozpočtech členských států na péči o děti, vzdělávání a předškolní činnosti a na pečovatele mají přímý dopad na ženy, které přebírají většinu dodatečných úkolů, které s sebou tyto škrtky nesou; vyzývá členské státy, aby navýšily financování sociální infrastruktury, zejména v oblasti zdravotní péče a pečovatelských služeb, a upřednostňovaly sociální bydlení a investice do dovybavení domů s cílem snižovat náklady na energii;

18. zdůrazňuje, že energetická krize spolu s krizí životních nákladů má negativní dopad na hospodářské a sociální začlenění žen, zdraví a základní práva, včetně sexuálního a reprodukčního zdraví a práv; zdůrazňuje, že přibližně třetina lidí uvádí, že v roce 2022 se vzdala zdravotní péče a že více lidí uvádí, že kvůli rostoucím nákladům, delším čekacím dobám a nedostatku lékařů a léků jsou nuceni se lékařské péče vzdát;

19. vyzývá k zajištění přiměřeného minimálního příjmu v souladu s evropskými doporučeními s cílem podpořit rovnost žen a mužů, jistotu příjmů a ekonomickou nezávislost žen; připomíná, že přiměřené minimální mzdy jsou nezbytnou zárukou pro zajištění spravedlivějšího rozdělení mezd a zaručení základní minimální mzdy, která chrání ženy; zdůrazňuje, že výše uvedené nástroje musí respektovat práva stanovená v kolektivních smlouvách;

20. vyzývá Komisi, aby se zdržela prosazování jakýchkoli politických doporučení, která by vedla ke zvýšení nejistých pracovních vztahů, deregulaci pracovní doby, snížení platů, útoku na kolektivní vyjednávání nebo privatizaci veřejných služeb a sociálního zabezpečení;

21. požaduje politiku veřejné dopravy, která by zohledňovala rovnost žen a mužů, zejména rozšířením a zlepšením služeb veřejné dopravy a nabídkou efektivní mobility, aby ženy mohly najít práci a aktivněji se zapojit do trhu práce (a dosáhnout lepší rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem);

22. vyzývá členské státy, aby zajistily, že nebude vytvářena žádná umělá spekulativní bublina na úkor dobrých životních podmínek žen;

23. připomíná, že přiměřené bydlení je základním právem, které musí být chráněno a musí být uznáno jako předpoklad pro výkon dalších základních práv a přístup k nim a pro důstojný život; vyjadřuje politování nad tím, že v důsledku diskriminace a nerovnosti v oblasti bydlení žije mnoho žen v nejistých, nedůstojných a nebezpečných podmínkách a že jsou vystaveny zvýšenému riziku bezdomovectví a násilí; zdůrazňuje, že nucené vystěhování a další porušování práva na bydlení má nepřiměřený dopad na ženy a posiluje stávající nerovnosti, což představuje významnou překážku rovnosti žen a mužů; vyzývá Komisi, aby posoudila a případně navrhla nové legislativní akty, které by zmírňovaly financiaci trhu s bydlením a bránily spekulantům, aby nemohli učinit bydlení nedostupným;

24. vyzývá Komisi, aby místním orgánům, včetně městských orgánů, poskytla možnost zpřísnit jejich kontrolu nad on-line platformami pro pronájem bydlení; vyzývá členské státy, aby zvýšily nabídku a výběr dostupného veřejného bydlení a řešily dopad zvyšování úrokových sazeb způsobeného inflací;

25. vyzývá Komisi, aby vyzvala členské státy k zajištění dodávek energie v oblastech vzdálených od městských center, aby venkovské oblasti poskytovaly minimální životní podmínky ženám a jejich rodinám;

26. zdůrazňuje, že zátěž pro nejzranitelnější spotřebitele způsobenou volatilitou trhu s energií lze výrazně snížit zvýšením energetické účinnosti budov;

27. vyzývá energetické společnosti, aby v době krize životních nákladů, která je neodmyslitelně spjata s energetickou krizí, prováděly odpojování od energie na základě proporcionality a zohledňovaly potřeby, problémy a další obtíže žen, matek samoživitelek, žen se zdravotním postižením, starších žen, dívek, jakož i žen žijících ve venkovských a vnitrozemských oblastech;

28. vyzývá EU a její členské státy, aby do svých definic energetické chudoby začlenily genderové a průřezové hledisko s cílem umožnit srovnání a sledování této reality způsobem, který jde nad rámec obecného pojmu „zranitelné domácnosti“, a umožnily tak lepší pochopení různých situací v každé domácnosti;

29. znovu vyzývá Komisi, Eurostat a členské státy, aby dále rozvíjely a zlepšovaly shromažďování údajů, statistik, výzkumů a analýz členěných podle pohlaví, neboť jen tak lze zajistit, že specifické situace nebudou přehlíženy a budou sloužit jako základ pro informované vytváření politik;

30. vyzývá Komisi a členské státy, aby od Eurostatu vyžadovaly údaje o energetické chudobě rozčleněné podle pohlaví; v této souvislosti vyzývá Středisko EU pro sledování energetické chudoby, aby po konzultaci s Evropským institutem pro rovnost žen a mužů, Agenturou Evropské unie pro základní práva a Evropskou agenturou pro životní prostředí využívalo tyto údaje k vypracování a výběru genderově specifických ukazatelů, které by umožnily tvorbu politiky v této oblasti založenou na důkazech;

31. domnívá se, že členské státy by měly vyvinout větší úsilí, aby do svých národních plánů renovace budov zahrnuly údaje členěné podle pohlaví, a lépe tak zacílily politiky a opatření;

32. zdůrazňuje význam trvalé podpory výzkumu a inovací v oblasti obnovitelných zdrojů elektřiny, které zohledňují genderové hledisko;

33. vyzývá členské státy a EU, aby urychleně zaručily cenově dostupné veřejné služby a potraviny pro domácnosti s nízkými příjmy, a zejména pro ty, které čelí diskriminaci z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám; uznává, že podniky řízené ženami a místní podniky s vysokým podílem pracujících žen jsou často nezbytnou součástí výroby základního zboží; zdůrazňuje, že podnikatelky by neměly nést nepřiměřenou zátěž hospodářských spekulací a měly by mít rovný přístup k příležitostem, které nabízí ekologická transformace, a zároveň by se měl zmírnit její nerovný dopad;

34. zdůrazňuje, že jádrem zásady „energetická účinnost v první řadě“ by měly být principy rovného zacházení a začleňování hlediska rovnosti žen a mužů, které by se měly odrážet v politických, plánovacích a investičních rozhodnutích.

Směrem k ekologické transformaci zohledňující rovnost žen a mužů

35. připomíná, že spravedlivá ekologická transformace je nezbytná, aby se zabránilo vážným budoucím krizím a zvýšené chudobě; dále připomíná, že ekologická transformace bude sociálně spravedlivá pouze tehdy, pokud bude zahrnovat genderové hledisko a zaručí rovné příležitosti pro ženy a osoby, které jsou vystaveny diskriminaci z důvodu příslušnosti ke dvěma či více skupinám, jakož i jejich smysluplné začlenění do procesu tvorby politik; vyzývá proto Komisi, aby jmenovala koordinátora EU pro rovnost žen a mužů a klima s dostatečným počtem zaměstnanců a financování a aby do všech politik a právních předpisů EU, zejména v rámci iniciativ Zelené dohody pro Evropu, zavedla posouzení dopadu na rovnost žen a mužů;

36. připomíná, že rozšíření přístupu k zelené energii a podpora její cenové dostupnosti jsou zásadní pro dosažení udržitelného rozvoje podporujícího začlenění; uznává, že rychle klesající náklady na technologie v oblasti energie z obnovitelných zdrojů a nové obchodní modely nabízejí energetická řešení, která jsou velkým příslibem urychlení přístupu žen k udržitelné energii v celé jejich rozmanitosti;

37. zdůrazňuje, že ženy hrají strategickou a prospěšnou úlohu v ekologické transformaci, neboť jsou klíčovými aktéry při rozvoji udržitelných a ekologicky zdravých vzorců spotřeby a výroby, jakož i při tvorbě podniků a politik; zdůrazňuje, že je naléhavě nutné uznat jejich potenciál při podpoře udržitelné energie a přispět k dosažení řady cílů udržitelného rozvoje;

38. Vyjadřuje politování nad tím, že podle OSN je potenciál žen jako podnikatelek v odvětví energetiky nedostatečně využíván; vyzývá Komisi, aby podporovala ženy podnikatelky v oblasti udržitelné energie, a členské státy, aby odstranily stávající rozdíly mezi ženami a muži a zlepšily jejich přístup k informacím, technologiím, zboží a službám, trhům a financím, zejména posílením tradičních a inovativních finančních zprostředkovatelských služeb, jako jsou integrované internetové platformy;

39. chválí místní/vnitrostátní orgány nebo soukromé společnosti, které vynakládají velké úsilí na řešení sociálních a ekonomických rozměrů energetické chudoby, a vyzývá je, aby v této práci pokračovaly a pokud možno do ní zahrnuly genderové hledisko a zajistily, aby používaný jazyk/komunikace zahrnoval i gender a byl nabízen v Braillově písmu těm, kteří jej potřebují;

40. vyjadřuje politování nad tím, že ženy jsou výrazně nedostatečně zastoupeny na klíčových pozicích při tvorbě politik týkajících se změny klimatu, energetického přechodu a životního prostředí, a vyzývá EU a členské státy k pozitivním opatřením, jako jsou kvóty, aby zajistily rovné a rozmanité zastoupení na rozhodovacích pozicích napříč orgány EU, vládními orgány a veřejnými orgány na všech úrovních správy a přidruženými veřejnými orgány; vyzývá členské státy, aby podporovaly smysluplnou účast žen na plánování, politikách a programech zohledňujících rovnost žen a mužů, včetně jejich fiskálního plánování, a aby zajistily, že tyto politiky zohlední rozdílné dopady změny klimatu a energetické krize na ženy a muže;

41. konstatuje, že v zájmu zajištění plné připravenosti pracovní síly Unie aktivně pracovat na dosažení cílů Unie v oblasti klimatu by se členské státy měly snažit snížit rozdíly mezi muži a ženami v odvětví stavebnictví a stavebních prací, a to i prostřednictvím svých národních plánů v oblasti energetiky a klimatu;

42. vítá skutečnost, že UNEP a UN Women, jakožto přední agentury pro životní prostředí a rovnost žen a mužů v systému OSN, spojily síly s cílem vytvořit globální program na podporu podnikání žen v zájmu udržitelné energie; vyzývá Komisi a příslušné agentury EU, aby vzaly tento program na vědomí a podporovaly podobné cíle udržitelné podnikatelské energetiky v EU;

43. zdůrazňuje, že digitální technologie a platformy se stávají klíčem k celkovému procesu poskytování vzdělávání a odborné přípravy ženám a dívkám, jakož i v mnoha postupech výběru práce; vyjadřuje politování nad negativními dopady nerovného přístupu k technologiím, které mohou bránit rozvoji digitální gramotnosti žen a dívek, a vyzývá Komisi, aby zajistila, že ženy a dívky v celé jejich rozmanitosti, včetně svobodných žen a starších žen a žen žijících ve venkovských oblastech, vnitrozemských oblastech a oblastech s vysokým rizikem vyhlazování, nebudou neúměrně zasaženy energetickou chudobou;

44. vyzývá Komisi a členské státy, aby snížily rozdíly mezi ženami a muži v odvětví energetiky tím, že budou řešit nedostatečné zastoupení žen v kariérách v oborech STEAM, a aby zajistily, že ženy budou mít rovný přístup ke kurzům odborné přípravy a kurzům zaměřeným na zvyšování povědomí v oborech STEAM, včetně těch, které se týkají energetické účinnosti a dostatečnosti, a aby vytvořily pozitivní vazbu mezi získáváním znalostí a rozvojem dovedností nezbytných pro nové pracovní příležitosti v rámci digitální a ekologické transformace;

45. uznává, že konečné cíle začleňování, rovnosti a dosažení vyváženého zastoupení žen a mužů v odvětví energetiky zůstávají nenaplněny; vyzývá příslušné vzdělávací orgány v členských státech, aby zejména vybízely dívky k tomu, aby se zajímaly o odvětví energetiky tím, že budou bojovat proti genderovým stereotypům při volbě vzdělání, a aby posílily jejich důvěru v to, že mají potřebné dovednosti, aby se mohly stát zaměstnanci, inovátory a průkopníky v odvětví energetiky;

46. zdůrazňuje, že odvětví energetiky je jedním z nejvíce genderově nevyvážených odvětví v EU, kde ženy představují pouze 24 % pracovní síly, ⁽⁴⁰⁾ a také pokud jde o profesní a hierarchickou genderovou segregaci; vyzývá soukromé a veřejné energetické společnosti, aby vymýtlly jakoukoli formu diskriminace na základě pohlaví nebo jakékoli jiné důvody uvedené v článku 21 Listiny základních práv EU; zdůrazňuje, že je třeba bojovat proti přetrvávajícím strukturálním nerovnostem mezi ženami a muži, které udržují překážky vstupu a udržení pracovní síly v odvětví energetiky, včetně dodržování a podpory využívání mateřských a otcovských práv; zdůrazňuje, že energetické společnosti, které podporují rovnost, představují atraktivnější pracovní prostředí pro všechny své zaměstnance a potenciální zaměstnance;

47. vítá iniciativy podporující ženy, aby se staly podnikatelkami v oblasti solární, větrné, geotermální a hydroelektrické energie, neboť to přináší prospěch zúčastněným ženám i širší komunitě, a vyzývá členské státy, aby zjistily veškeré překážky, které ženám brání v práci v těchto odvětvích; vyzývá soukromé společnosti v energetickém odvětví, aby zajistily, že technologie solární, větrné, geotermální a vodní energie a jejich inovátorky budou mít možnost podpořit energetický přechod;

⁽⁴⁰⁾ Institut EIGE, Index rovnosti žen a mužů, 2023.

48. vítá jeden z klíčových cílů Komise v rámci její strategie EU pro solární energii, který usiluje o zvýšení konkurenceschopnosti a odolnosti solárních systémů EU; uznává, že solární, větrná, geotermální a vodní energie umožňuje většímu počtu žen přístup k energii, zejména ve venkovských oblastech; zdůrazňuje, že při navrhování a plánování politik v oblasti měst a mobility je třeba začlenit otázky bezpečnosti žen v souvislosti s používáním osvětlení s cílem podpořit veřejné prostory, které jsou bezpečné a bez obtěžování;

49. vyzývá Komisi a Radu, aby se zavázaly ke genderovému rozpočtování a aby zajistily, že bude uplatňováno na celý rozpočet EU a že doporučení Evropského účetního dvora budou plně provedena, a to i v rámci přezkumu stávajícího víceletého finančního rámce v polovině období a provádění Nástroje pro oživení a odolnost;

◦
◦ ◦

50. pověřuje svou předsedkyni, aby předala toto usnesení Radě a Komisi.
